

Regnbågsfondens styrande dokument gällande oegentligheter

1. Syfte.

Regnbågsfonden ska med goda rutiner för internkontroll minimera riskerna för förekomsten av oegentligheter. Syftet med detta styrdokument är att fungera som ledning för hanteringen av misstankar om oegentligheter om sådan ändå skulle uppstå.

2. Definition av oegentligheter

Oegentligheter definierar Regnbågsfonden som handlingar som utgör ett maktmissbruk. Oegentligheter kan vara missbruk av resurser, förtroende, makt och/eller position för att nå otillbörlig vinning för egen, en närståendes eller en grupps del. Vinningen kan inkludera såväl ekonomiska som andra fördelar, exempelvis ökat inflytande, förbättrat rykte, politiskt erkännande, väljarröster och sexuella eller andra tjänster. Sådana fördelar kan erhållas i utbyte mot exempelvis mat, husrum, skydd eller annat. Men oegentligheter kan även utgöras av underlåtenhet att vidta en åtgärd, exempelvis att inte anmäla en misstänkt person.

Exempel på vad som vanligen inkluderas som oegentligheter:

- Favorisering och nepotism: att partiskt favorisera en person eller grupp på andras bekostnad.
- Mutor och bestickning: att begära och/eller ta emot otillbörlig belöning för sin tjänsteutövning, är att göra sig skyldig till mutbrott. Att lämna eller erbjuda otillbörlig belöning är att göra sig skyldig till bestickning.
- Förskingring: att ta/behålla anförtrodd egendom som ska ges vidare eller redovisas för, och som innebär ekonomisk skada för den som utsätts samt vinning för någon annan.
- Utpressning: att med olaga tvång förmå någon annan till handling eller underlåtenhet som innebär ekonomisk eller annan skada för den som blir tvingad och motsvarande vinning för någon annan.
- Svindleri: att sprida vilseledande uppgifter bland allmänheten eller särskilda grupper för att påverka priset på en vara, värdepapper eller annan egendom.
- Jäv: att handlägga eller besluta i ärende som angår eller medför nytta för en själv eller nära anhörig, Sida 3 av 6 alternativt skada för någon annan.
- Penningtvätt: att med legala ekonomiska transaktioner dölja eller omsätta pengar eller andra tillgångar från brottslig verksamhet.

I stort sett alla former av missbruk av Regnbågsfondens medel är att betrakta som korruption.

3. Riskområden

Risken för oegentligheter finns i alla sammanhang. Men det finns särskilda risker i samband med utvecklings- och katastrofinsatser, varav följande bör betonas:

Exempel på externa risker:

- Krig och konflikthärdar tenderar att generera mer korruption.
- Sammanhang med allmänt hög förekomst av korruption ökar risken hos samarbetsorganisationer och i utvecklingsprojekt.
- Svagt utvecklade demokratier och bristande transparens.
- Låg och ojämnt fördelad ekonomisk tillväxt.
- Svagt utvecklade civila samhällen och bristande mediebevakning.
- När utvecklingsbiståndet innehåller mycket pengar jämfört med den lokala ekonomin
- Vid upphandlingar av varor eller tjänster.

Exempel på interna risker:

- Omfattande kontanthantering i en organisation eller ett projekt.
- Nära vänskapsband mellan kolleger och/eller representanter för de avtalande parterna.
- Att kontrollen av hur regelverk och dokumentation efterlevs ersätts av ett alltför stort förtroende för medarbete.
- Bristande interna rutiner, policys och regler.

4. Procedurer för anmälan om oegentligheter

Den som framför misstankar om oegentligheter måste agera på god tro och rimliga grunder för att anta att det framkommer ett felaktigt agerande. Anklagelser som visar sig vara illvilliga eller medvetet felaktiga kan resultera i åtgärder.

Oegentligheter rapporteras konfidentiellt till styrelseordföranden. När rapporten tas emot ska mottagaren se till att ärendet blir formellt undersökt. Detta kan innebära att, om det är berättigat, juridisk sakkunskap ska anlitas eller att ärendet polisanmäls.

Om misstankarna gäller styrelseordföranden ska rapporten lämnas till en annan styrelsemedlem.

Den som framför misstankar och den som anklagas ska hållas underrättad om utvecklingen av undersökningen.

5. Skydd mot repressalier

Den som i god tro framför misstankar om oegentligheter ska inte drabbas av repressalier. Repressalier innebär att en person behandlas annorlunda eller illa efter att ha framfört misstankar om oegentligheter eller stöttat annan som gjort detta. Att vidta repressalier med anledning av anmälan av oegentligheter kan leda till åtgärder. Individer som tror att de utsatts för repressalier ska vidarebefordra all information och dokumentation till styrelseordföranden. I de fall repressalierna involverar styrelseordföranden ska det vidarebefordras till annan styrelsemedlem.

Identiteten på den som rapporterar om oegentligheterna och den som anklagas riktas mot ska under undersökningen pågå hållas konfidentiell om möjligt. Om utredningen kräver det kan dock den ena eller bådas identiteter komma att bli officiella. Skulle detta vara nödvändigt ska personerna informeras.

6. Information till styrelsen

Styrelsen ska hållas informerad om alla oegentligheter och repressalier.